

Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia ja Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia muusikapedagoogika ühisõppekava

Muusikaõpetaja põhipraktika juhend

Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia ja Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia muusikapedagoogika ühisõppekava valmistab ette üldhariduskooli muusikaõpetajaid ja rütmimuusika ning pärimusmuusika instrumendiõpetajaid. Erialaõpinguid toetab väljatöötatud praktika süsteem. Muusikaõpetaja põhipraktika on õpetajakoolituse integraalne, teoreetiliste õpingute rakenduslik osa. Põhipraktikale lubatakse üliõpilased, kes on sooritanud arvestuse vastava semestri didaktika ja muusikaõpetaja pideva praktika ainetes.

Muusikaõpetaja põhipraktika **eesmärgiks** on omandatud üld- ja muusikadidaktiliste ning muusikaalaste teadmiste ja oskuste rakendamine ning kinnistamine koolikeskkonnas.

Praktika aruandlus ja üliõpilaste hindamine

Hindamise aluseks on koolipraktika juhendis esitatud nõuete täitmine. Arvesse võetakse üliõpilase õpetamisoskuse arengut, töösse suhtumist, koostöövõimet, iseseisvust, loovust, algatusvõimet, oskust oma tegevust reflekteerida, analüüsida ning mõtestada.

Praktika kestel tuleb täita mitmeid dokumente.

- Praktikapäevik (õpimapp), kuhu üliõpilased teevad iga praktikaliigi kohta vastavaid sissekandeid, näiteks vaadeldud ja antud tunnid (kuupäev, tunni andja, kool, klass, teema, sisulised märkmed, analüüsid, kokkuvõtted). Tunnikonspektid ja eneseanalüüsid vormistatakse vastavalt kehtestatud nõuetele.
- Juhendajate hinnangulehed.
- Pedagoogilise praktika aruanne

Praktika algab sissejuhatusena praktikasse ja lõpeb praktikaseminariga. Pedagoogiline praktika gümnaasiumis lõpeb konverentsiga. Praktika lõplik hinne kujuneb praktika nõuete täitmise ning juhendajate ja erialadidaktikute hinnangute põhjal.

Praktika korraldus

• Muusikaõpetaja põhipraktika põhikoolis, 7 EAP

Eesmärgiks on põhikooli muusikatundide eesmärkide püstitamise, planeerimise ja realiseerimise oskuste kujundamine.

Esimesel semestril tutvub tudeng lähemalt esimese kooliastme muusikaõpetusega ning annab kokku vähemalt 12 muusikatundi I-IV klassis, viib läbi vähemalt 3 klassivälist muusikategevust (koor, ansambel), vaatleb muusikaõpetaja (vähemalt 8) ja kaasüliõpilaste (vähemalt 8) tunde ning osaleb aruteludel. Enne tundide andmist esitatakse tunnikonspektid juhendajale konsulteerimiseks ja kinnitamiseks (hiljemalt eelmisel päeval kell 16.00).

Muusikaõpetaja põhipraktika juhend

Praktika lõpeb arvestusega. Pedagoogiline praktika kestab vähemalt 4 nädalat ning tudeng viibib koolis igal nädalal vähemalt 12 tundi.

Teisel semestril tutvub tudeng lähemalt teise ja kolmanda kooliastme muusikaõpetusega ning annab kokku vähemalt 10 muusikatundi IV-IX klassis, viib läbi vähemalt 3 klassivälist muusikategevust (koor, (rütmimuusika)ansambel), vaatleb muusikaõpetaja (vähemalt 8) ja kaasüliõpilaste (vähemalt 8) tunde ning osaleb aruteludel. Enne tundide andmist esitatakse tunnikonspektid juhendajale konsulteerimiseks ja kinnitamiseks (hiljemalt eelmisel päeval kell 16.00). Praktika lõpeb arvestusega. Praktika kestab vähemalt 4 nädalat ning tudeng viibib koolis igal nädalal vähemalt 12 tundi.

• Muusikaõpetaja põhipraktika gümnaasiumis, 4 AP

Gümnaasiumipraktika eesmärgiks on vaatluse, praktiseerimise ja analüüsi põhjal kujundada üliõpilastes arusaam väärtuslikust muusikatunnist gümnaasiumiastmes ning pakkuda erinevaid kogemusi, mille põhjal hakkaks kujunema noore õpetaja käekiri.

Muusikaõpetaja põhipraktikal tutvutakse lähemalt gümnaasiumi muusikaõpetusega ning antakse 10 muusikatundi X – XII klassis, kuulatakse aineõpetajate (vähemalt 6) ja kaasüliõpilaste (vähemalt 6) tunde ning võetakse osa aruteludest. Samuti osaletakse vastava vanuseastme koori/ansambli-harjutustel (vähemalt 3). Enne tunni andmist esitatakse tunnikonspekt juhendajale konsulteerimiseks ja kinnitamiseks (hiljemalt eelmisel päeval kell 16.00). Praktika lõpeb ühe eksamitunniga. Pedagoogiline praktika kestab vähemalt 4 nädalat ning tudeng viibib koolis igal nädalal vähemalt 12 tundi

Üliõpilase ülesanded praktilal

- Praktikakooli töökorraldusega tutvumine.
- Oma juhendaja/muusikaõpetaja ülesannete ja tööga tutvumine, tema tundide külastamine, vaatlustundide protokollide vormistamine, tundide analüüsimine koos juhendajaga.
- Õpilaste tegevuse jälgimine, nende teadmiste, oskuste taseme määratlemine.
- Juhendaja/õpetaja töökavaga (tööplaaniga) tutvumine.
- Individuaalse tegevuse kava koostamine ja selle esitamine hiljemalt teise praktikanädala alguseks pedagoogilise praktika koordinaatorile.
- Tundide ettevalmistamine, andmine ja analüüsimine koos juhendaja ja kaasüliõpilastega. Tunnikonspektid (üksikasjalikud ja nõuetekohaselt vormistatud) tuleb esitada juhendajale vähemalt üks päev enne vastava tunni toimumist.
- Nii kooli juhtkonna kui ka praktikajuhendajate nõudmiste täitmine, kooli kodukorrast kinnipidamine.
- Juhendaja ja kaasüliõpilaste tundide vaatlemine, koori- ja ansambli tööga tutvumine praktikakoolis aktiivselt tundide arutelul osalemine, nii enda kui ka vaadeldud tundide kirjalik analüüs praktikapäevikus.
- Praktika lõppedes analüüsitakse oma töötulemusi, tehakse kokkuvõtte ning esitatakse praktikapäevik vajalike materjalidega ette nähtud ajal (üks nädal pärast praktika lõppu).

Praktikajuhendaja ülesanded

Praktikajuhendaja:

- toetab üliõpilast ja loob tingimused praktika õnnestumiseks;
- aitab üliõpilastel koostada individuaalse tegevuse kava kogu praktika perioodiks;
- soodustab praktikandi kontakti lastega, õpetajatega, toetab tema aktiivset osalemist õppeprotsessis;
- tutvustab oma tööd: töökava, ülesandeid, kabinetis olevaid õppevahendeid;
- korraldab vaatlustundide järel arutelu, aitab üliõpilastel analüüsida nähtut-kuuldut;
- annab üliõpilasele täpse tunni teema, tutvustab oma nõudmisi, soove;
- juhendab teda tundide ettevalmistamisel;
- aitab üliõpilast eneseanalüüsil, koostab kirjaliku tagasiside praktika kohta ja annab hinnangu tema tegevusele;
- esitab praktika lõpus vastavad andmed praktika juhendamise kohta EMTA praktika koordinaatorile;
- arvestab üliõpilastega töötades nende nõuetega, mis on kehtestatud EMTA koolimuusika instituudi poolt esitatud praktika juhendis.

Abimaterjal tunni jälgimiseks

Tunnivaatluse põhimõtted

Vaatluspraktika koolis: Enne ainespetsiifilisi tunnivaatlusi on otstarbekas pöörata tähelepanu kooli üldisele atmosfäärile ja olukorrale. Sinu tähelepanekutest on kasu eelkõige oma koolikogemuse mõtestamisel kui ka praktika aruande koostamisel ja vormistamisel. Koolist parema ettekujutus saamiseks on otstarbekas otsida vastuseid järgmistele küsimustele:

- Kuidas tulevad lapsed kooli ja kuidas algab koolipäev? Kas seal on omad rituaalid (nt eelkell ja tunnikell, kella signatuur, õpilaste liikumine garderoobis ja koridorides, korrapidajate /turvatöötajate olemasolu)? Kuidas võetakse vastu kooli tulevaid võõraid inimesi ja külalisi? Kas ja kuidas tervitatakse?
- Kuidas näevad välja kooliruumid (puhtus, maitsekas disain, lilled, pildid, infotahvlid jne)?
- Milline on selle kooli üldine atmosfäär ja suhtluskliima? Kui suur on mürafaktor?
- Kas koolis on olemas kõik vajalikud ruumid (võimla, söökla, raamatukogu, laborid, aula jne)?
- Kas kooliruumid on funktsionaalsed ja kas neid kasutatakse sihtotstarbeliselt?
- Ka sinu erialaga seonduvad ainetunnid toimuvad selleks otstarbeks sisustatud klassis?
- Kas klassis on sobiv mööbel, kas klass on puhas, korras ja sobiva temperatuuriga ning varustatud arvuti ja netiühendusega? Kuidas hindate õppekeskkonda tervikuna?
- Ka aineõpetajal on kasutada abiruum/puhkeruum/õppevara ruum?

Lisaks tunni ainespetsiifilisemale vaatlusprotokollile võiks lähtuda järgmistest üldistest kriteeriumidest, nt kas õpetaja on kasutanud Gagne 9 sammu õppetöö planeerimiseks:

1. Kas õpilastele teatatakse õppimise eesmärgid/õpiväljundite tüübid koos omandatavate teadmiste ja oskustega?
2. Kas teadvustatakse õppimise eeldusi (sisemised tingimused) eesmärgi saavutamiseks?
3. Kas on määratletud õppimise välised tingimused ja õpetajapoolse juhendamise vajadus?
4. Milline on kontekst, kus toimub õppimine (mis mõjutab õpilast õppeteemaga tegelemisel, mis toetab, mis takistab)?
5. Milline on selle konkreetse klassi õppijate suutlikkus?
6. Milliseid vahendeid kasutatakse õppimiseks (kas need on sobivad)?
7. Kas õpetajal on plaan, kuidas õpilasi motiveerida õppimiseks ja kuidas ta seda kasutab?

Muusikaõpetaja põhipraktika juhend

---

8. Millised on kontrolli vahendid ja kas neid kasutatakse pidevhindamiseks vaadeldavas tunnis?
9. Kuidas on kavandatud kokkuvõttev hindamine ja mille alusel see kujuneb ?
10. Kuidas kavandatakse eeldatavaid õpitulemusi (Gagne 1985) põhjal: verbaalse informatsiooni valdamist (õpilane suudab ennast suuliselt või kirjalikult väljendada); oskust eristada (õpilane loob aluse tajutavate objektide jaotamiseks lassidesse ehk mõistete kujunemiseks); konkreetsete mõistete valdamine (õpilane tunneb ära ehk identifitseerib objekti); defineeritud mõistete valdamine (õpilane klassifitseerib objekte ja nähtusi vastavalt mõistete definitsioonile, mõistab nende omavahelisi seoseid, sh moodustab reegleid); reeglite ja seaduspärasuste valdamine, kus õpilane demonstreerib reegli kasutamise oskust.

Kõikide tundide vaatlemisel on vaja jälgida:

- Kas õppekeskkond on tunniks valmis (klassi korrashoid, õppevahendite olemasolu, õpilaste õigeaegne kohalolek, toetav psühhokliima)
- Millist keelt kasutab õpetaja ja kas ta nõuab korrektset keelekasutust ka õpilastelt?
- Millised on õpilaste ja õpetajavahelised suhted?
- Milles väljendub koostöö õppimine? (tööülesannete jaotus jne)
- Kas õpetaja tunneb huvi õpilaste arvamuste ja ettepanekute suhtes?
- Kas õpetaja põhjendab õppesisu praktilist väärtust ja näitab selle rakendusvõimalusi?
- Kas tunniks valitud aine maht on õpilastele sobiv?
- Kas uus õppesisu on õpilastele ea-ja jõukohane?
- Millised on õpilaste tööoskused?
- Kui loogiline on tunni etappide järjestus?
- Kas tunnis toob õpetaja ka aineväliseid näiteid ja seostab õpitavat igapäevaeluga?
- Kui palju diferentseerib õpetaja tööd tunnis? Kas õpetaja kasutab tunnis puhkemomente? Kas õppesisu /maht ja koduülesanne on sobiv sellele klassile?
- Milliseid küsimusi esitavad õpilased ja kas nad julgevad avaldada arvamust?
- Kas tunni töökorraldus lubas saavutada eesmärgiks seatud tulemusi

Tunnikonspekti koostamise juhend ja tunniplaan

Tunnikonspekti mõiste

Tunnikonspekt on õppeprotsessi planeerimise viimane lüli, mille aluseks on õpetaja töökava. See on täpne kirjalik materjal, mille õpetaja vormistab iga tunni ettevalmistamise käigus, et läbi viia eesmärgi saavutamisele orienteeritud õppetund. Tunnikonspektis kajastub kogu tunni tegevus nii õpilase kui õpetaja seisukohalt võetuna.

Tunnikonspekti otstarve

Tunnikonspekti koostamine on **vajalik** kõigile õpetajatele, eriti aga üliõpilastele. Selles kajastub,

- mida õpetaja õpetab,
- mida õpilane peab õppima,
- milliseid vahendeid ja meetodeid tuleb eesmärgi saavutamiseks kasutada ning
- kuidas saadakse tagasisidet.

Kõike, mida on võimalik ette näha, tuleb arvesse võtta. Planeerimise tulemusena on

- teadvustatud tunni **eesmärk**,
- valitud tunni **materjal** (loogilisse järjekorda pandud) ja
- õpetamise **meetodid** ja vahendid,
- määratletud **õpilaste tegevused**,
- planeeritud õpetamise **aeg**,
- läbi mõeldud **hindamine**, lähtudes tunni eesmärkidest.

Tunnikonspekt võimaldab õpetaja arengut eneseanalüüsi kaudu.

Nõuded tunnikonspektile

- Tunnikonspekt koostatakse kindla vormi järgi (vt LISA 2).
- Konspekti vormistus olgu selge, ülevaatlik ja kergesti haaratav, et õpetajal oleks sellest tunniandmisel abi.
- Alati on vajalikud täpsed viited õppematerjali sisule õpikus, töövihikus (lehekülje, ülesande, harjutuse number jne).
- Kõik õpilastele esitatavad näidislauseid, -ülesanded, küsimused, joonised, skeemid, iseseisvad tööd, testid, kontrolltööd hindamisjuhendiga, etteütluste tekstid jne on kirjas tunnikonspektis või vormistatud selle lisana.
- Tunnikonspekte on otstarbekas vormistada üksikutele lehtedele, et neid edaspidi vastavalt soovile kergesti kokku kõita.
- Hea on kasutada olulise esiletõstmiseks markerit, allakriipsutamist, lõigu (sõna) raamistamist, äärelle tähistegemist (?, !, NB!).

Tunnikonspekti näidise leiad LISA 2

Tunniplaani näidis LISA 3.

Eneseanalüüs

Küsimused	Kommentaarid
Kas iga õpilane sai tunnis minult tähelepanu?	
Kas ainult osa õpilasi sai minult tähelepanu? Kes need olid? Miks nii läks? Mida ma saan teha, et edaspidi sellist olukorda vältida?	
Kas kõik lapsed töötasid aktiivselt kaasa? Kuidas ma seda tean?	
Kas oli õpilasi, kellele tänane töö tundus liiga raske või kes ei saanud aru, mida tegema peab? Kuidas ma edaspidi sellist probleemi vältida saan?	
Kas iga õpilane saavutas midagi selle tunni jooksul? Kuidas ma seda tean?	
Kas antud kodune ülesanne oli <ul style="list-style-type: none"> • sobiv, • tunni loogiliseks järjeks, • õige pikkusega ning • diferentseeritud?	
Kas distsipliiniprobleeme tekkis? Kas seda põhjustas <ul style="list-style-type: none"> • ülesannete sobimatus (raskus – liiga raske/kerge) või see, et • ma ei olnud oma ootusi piisavalt selgitanud?	
Millega ma olen eriti rahul selles tunnis? <ul style="list-style-type: none"> • Õppe-eesmärkide saavutamisega. • Õpilaste vastamisega. • jm.	

Muusikaõpetaja põhipraktika juhend

Kontroll-leht endale hinnangu andmiseks

Anna oma tunde järgi hinnang igale väitele, vastates küsimusele “Kui hästi õnnestus...?”.

kasvatustlike eesmärkide realiseerimine	
õpetuslike eesmärkide realiseerimine	
tunni teema tutvustamine	
õpilaste aktiveerimine/hääletamine	
tunniosade sidumine	
sobivat tempot säilitada	
õpilaste tähelepanu haarata	
õpilaste tähelepanu hoida	
õpilasi tegevuses hoida	
küsimusi sõnastada ja esitada	
dialogi õpilastega juhtida	
õpilastele antud tegevusi suunata /ülesandeid lahendada	
võimete erinevustega toime tulla	
iga lapsega kontakti saavutada	
õpilaste tunnis omandamist kontrollida	
õpilastele usalduslikku õhkkonda luua	
omapoolset initsiatiivi üles näidata	
repertuaari ja õppematerjali valik	
õppevahendeid kasutada	

Muusikaõpetaja põhipraktika juhend

▶ töö astmemudelitega?	
kuuldeline töö (käemärkide kasutamine)	
astmemudelite seostamine noodipildiga sh rändnoodi, astmetrepi ja muude näitlike vahendite abil	
relatiivse ja absoluutse süsteemi seostamine	
▶ töö helivältustega?	
meetrumitaju arendamine	
helivältuste õpetamine	
kõnemängud	
rütmiostinaatod	
▶ uue laulu õpetamine?	
laulu tutvustamine (esitus, autorid, taust, sisu)	
õhukirja järgi (käemärgid)	
rütmistatud astmenoodi järgi	
noodist astmetega	
kuulmise järgi	
töö laulu tekstiga (sisu, diktsioon)	
laulu muusikaline kujundamine	

Muusikaõpetaja põhipraktika juhend

▶ pillimäng?	
kaasmängud kehapillil	
kaasmängud ja saateostinatod Orff-instrumentidel jt pillidel (klaver, plokkflööt, 6-keelne väikekannel)	
▶ muusika kuulamine ?	
kuulatava muusikapala tutvustamine	
muusika kuulamise ülesande sõnastamine	
Motiveerida õpilasi muusikat kuulama	
muusika kuulamise järgne arutelu	
▶ muusikaline liikumine?	
laulumängud / ringmängud	
loovliikumine- improvisatsioon	
tantsud	
õpilase hääle arendamine	
loovtegevuste rakendamine	
muusikalise sõnavara kasutamine ja õpetamine?	
tagasiside andmine / hindamine	

Muusikaõpetaja põhipraktika juhend

Õpetaja hinnanguleht

Hinnang üliõpilase..... tegevuse kohta koolipraktikal

Õpetaja kutseoskused	Alati	Enamasti	Harva
• Üldiste kasvatuslike eesmärkide püstitamise oskus			
• Ainekavast lähtuvate eesmärkide püstitamise oskus			
• Tunni kavandamise ja osadeks jaotamise oskus			
• Oma tegevuse analüüs			
• Erinevate õpetamise meetodite kasutamine, lähtudes tunni eesmärgist			
• Materjali arusaadav seletamine			
• Õpilaste motiveerimine			
• Õpilaste individuaalsusega arvestamine			
Tagasiside õppimise kohta (hinnang, hindamine)			
Õppevahendite kasutamise oskus			
Õppekeskkonna kujundamise oskus			
Õppedokumentatsiooni kasutamise oskus			
Õpetaja sotsiaalne pädevus			
• Huvitav ja ilmekas kõnelemine (üldjuhul)			
• Kaasvestleja (õpilase, lapsevanema...) kuulamise oskus			
• Oma arvamuse avaldamine			
• Vestluse läbiviimise oskus			
• Vajalike otsuste langetamise oskus			
• Enesekindlus ja vaoshoitus			
• Mõistvus ja sõbralikkus			
• Oskuslik probleemide lahendamine			

Muusikaõpetaja põhipraktika juhend

Õpetaja ainealased pädevused:	
Vokaalne	
Instrumentaalne	
loomingulisus, loovus	
Ainealased teoreetilised teadmised	
klassiväline muusikategevus/ koorikoolidega	töö
Töö astmemudelitega	
Töö helivältustega	
Uue laulu õpetamine	
Pillimäng	
Muusika kuulamine	
Muusikaline liikumine	
Loovtegevused	
Muusikaline kirjaoskus	

Palun andke järgnevalt hinnang üliõpilase arengule praktika vältel ning eeldustele ja võimetele õpetajatöös.

.....

.....

.....

.....

.....

Juhendaja üldhinnang üliõpilase tegevusele

arvestatud / mittearvestatud

Juhendaja allkiri.....

Kuupäev.....

Õpetamislugu

Õpetaja eneserefleksiooni vormina on kasutusel õpetamislugu (*teaching case*). Selle kirjutamise eesmärgiks on kirjeldada mõnda koolipraktika juhtumit õpetaja vaatenurgast, analüüsida toimunu põhjusi ning vaagida õpilas(t)e ja õpetaja käitumist mõjutanud asjaolusid. Tuginedes teoreetilistele teadmistele ja subjektiivsele arusaamale, määratleb autor situatsioonis sisalduva probleemi olemuse, selle tekkepõhjuse ja arengut mõjutanud/mõjutavad faktorid ning arutleb võimalike lahenduste ja edasise tegutsemisplaani üle. Arutluse tulemusena saab kirjutajast parem probleemide märkaja ja ta suudab viimaseid edaspidises koolipraktikas paindlikumalt lahendada.

Õpetamislugu kui õpetaja eneseanalüüsi meetod:

- arendab õpetaja võimet määratleda pedagoogilisi probleeme,
- aitab õpetajal saada infot ja analüüsida/reflekteerida koolipraktikas ette tulevaid probleeme,
- suunab probleemidele lahendusi otsima,
- annab õpetajale teada, et tihti puudub üks ja ainuvõimalik lahendus pedagoogilisele probleemile,
- aitab õpetajal tajuda, et ta ise on probleemi lahendaja, kelle otsustest sõltub tihti õpilaste õppimine ja käekäik koolis.

Õpetamislugu kui pedagoogiline uurimismeetod:

- aitab välja selgitada õpetamispraktikas enim probleeme tekitavad valdkonnad, ka teatud valdkonnas või meetodika kasutamises jms esinevad probleemid,
  - näitab õpetajate arutlus- ja refleksioonivõimet,
  - informeerib õpetajate teoreetiliste teadmiste tasemest ja ettekujutustest hariduse eesmärkidest,
  - pakub õppeotstarbelist lisamaterjali pedagoogika teoreetiliste kursuste läbimisel,
- Õpetamislugude hulgas on didaktika- ja kasvatusprobleematikat käsitlevad lood.

Õpetamislugu:

- põhineb selgelt määratletud pedagoogilisel probleemil,
- on tõestisündinud koolisituatsiooni või episoodi kirjeldus,
- sisaldab ühe või korduvalt esineva omavahel seotud problemaatilise õpetamissituatsiooni seletust, analüüsi ja lahendusi,
- on sisse juhutatud sobiva pealkirjaga, mis avab loo põhiprobleemi,
- sisaldab autentset dialoogi,
- esitab loo mõistmiseks piisavalt taustinformatsiooni,
- on kirjutatud mina-vormis,
- on kirjutatud “lugeja-sõbralikult”, kergesti loetavalt.

Hindamine

Praktika hindamine on I ja II semestril mitteeristav, III semestril eristav

Mitteeristav hindamismeetod

Õpimapp, mis sisaldab järgnevat:

- Sissejuhatus
- Praktikakooli tutvustus
- Vaadeldud tundide loetelu (kuupäev, kool, tunniandja)
- 10 korrektselt vormistatud õpetaja vaatlustunni protokoll
- 10 korrektselt vormistatud kaasüliõpilise vaatlustunni protokoll
- Antud tundide loetelu (kuupäev, kool, tunniandja)
- 12 üliõpilase poolt antud tunni tunnikonspekti ning tunnijärgset analüüsi
- vähemalt 3 klassivälise muusikategevuse konpekti
- eneseanalüüs
- õpetamise lugu
- juhendaja hinnang
- kokkuvõtte praktika kohta

Eristav hindamismeetod - eksamitund

Hindamiskriteeriumidena lähtutakse kutsealase, sotsiaalse ja ainealase pädevuse kirjeldustest.

1. Kutsealane pädevus

- Kavandab tunnid lähtuvalt õpitust, õpilaste iseärasustest, klassi eripärast, pakkudes tugevamatele õpilastele/klassidele piisavalt väljakutset ja nõrgematele õpilastele/klassidele piisavalt toetust.
- Kavandab tunnid lähtuvalt muusikatunni ülesehituse põhimõtetest ja etappidest.
- Kasutab tunni aega otstarbekalt ja põhjendatult.
- Mõistab ja oskab sõnastada erinevate tegevuste eesmärgid (millist muusikalist oskust või aspekti tegevusega arendatakse, mida õppija selle käigus õpib jne).

Muusikaõpetaja põhipraktika juhend

- Analüüsib oma ja õpilaste tegevusi ning tunnis tekkinud olukordi (näeb, mis läks hästi, mis halvasti, oskab tuua näiteid ja põhjendada).
- Valitud meetodilised võtted sobivad tunni eesmärgi ja õppijate vanusega.
- Motiveerib õppijaid (äratab ja hoiab üleval huvi aine vastu, ergutab õppijaid aktiivselt töötama).
- Arvestab õpilaste erineva võimekusega (annab ülesanneteks piisavalt aega, annab jõukohaseid õpiülesandeid).
- Kodutööde andmisel seostab selle õpituga, eesmärgistab tegevuse ja juhendab õpilasi.
- Kasutab mitmekesiseid kontrollivõtteid ja valib neid eesmärgist lähtuvalt.
- Kasutab tehnilisi jm õppetöös vajaminevaid vahendeid.
- Täidab nõuetekohaselt õppedokumentatsiooni.

2. Sotsiaalne pädevus

- Käitub klassi ees kindlalt.
- Õpilastega suheldes on mõistev, heatahtlik, abivalmis.
- Suudab hoida õppijaid tegevuses.
- Märkab ja tegeleb nii aktiivsemate kui ka vähemaktiivsete tunnis osalejatega.
- Julgeb õpilastega suhelda ka tunniväliselt sh huvitub, korraldab ning osaleb muusikalises tegevuses.
- Oskab õpilaste, kolleegide või lapsevanematega suheldes leida õige lähenemisviisi.
- Küsib vajadusel nõu, võtab arvesse juhendaja märkusi ja ettepanekuid.
- Reageerib olukorrale paindlikult, võtab otsuseid vastu iseseisvalt.

3. Ainealane pädevus

- omab piisavat vokaalset ettevalmistust tööks üldhariduskoolis ning oskab rakendada oma teadmisi ka töös õpilastega;
- valdab heal tasemel vähemalt 1 saateinstrumenti, tunneb Orff instrumentariumi pille ning mänguvõtteid, valdab piisaval tasemel plokkflööti või väikekannelt.
- valdab erinevaid didaktilisi oskusi muusika õpetamiseks üldhariduskoolis: relatiivne noodiõpetuse meetod, muusika kuulamine, helivältuste õpetamine, pillimäng, muusikaline liikumine, jne.
- Seostab õpitavat igapäevaelu ja teiste ainetega.
- Kasutab keeleliselt korrektset ja diktsioonilt arusaadavat kõnet.
- oskab motiveerida erinevate muusikaliste eeldustega õpilasi ning diferentseerida õpiülesandeid vastavalt õppija võimetele.

Muusikaõpetaja põhipraktika juhend

Hinde “suurepärase” saab üliõpilane, kelle pädevused kõikides hindamisvaldkondades on suurepärased; praktikatunnid on suurepäraselt ettevalmistatud, paistes silma huvitavate ning originaalsete muusikaõpetuse didaktiliste lahendustega; üliõpilane käitub klassi ees säravalt ning enesekindlalt ja suudab hoida kogu klassi tegevuses; märkab erinevate eeldustega õpilasi ning suudab nende eripäraga arvestada õppeülesannete andmisel; on meeldiv ja heatahtlik suhtleja, kes oskab reageerida erinevatele olukordadele; algatab ning osaleb tunnivälises muusikalises tegevuses.

Hinde “väga hea” saab üliõpilane, kelle pädevused enamuses hindamisvaldkondades on väga head; praktikatunnid on väga hästi ja loogiliselt ettevalmistatud, kuid esineb mõningaid probleeme planeeritu teostamisel; dokumentatsioon on täidetud korralikult, suhtlemine õpilastega ning kolleegidega on heatahtlik ning sõbralik; üliõpilane lööb kaasa ka tunnivälises muusikalises tegevuses.

Hinde “hea” saab üliõpilane, kes kelle pädevused enamuses hindamisvaldkondades on heal tasemel; praktikatunnid on hästi ettevalmistatud, kui esineb mõningaid möödalaskmisi muusikaõpetuse didaktilistes ja üldpedagoogilistes küsimustes; aeg-ajalt seostab muusikaõpetust ka teiste ainetega; dokumentatsioon on täidetud üldjoontes hästi, esineb mõningaid vigu; suhtlemine õpilastega on hea.

Hinde “rahuldav” saab üliõpilane, kelle pädevused enamuses hindamisvaldkondades on rahuldaval tasemel; praktikatunnid on ettevalmistatud, kuid esineb olulisi vigu muusikaõpetuse didaktilistes ning üldpedagoogilistes küsimustes; dokumentatsiooni täitmine on pealiskaudne ning kohati vigadega; esineb probleeme suhtlemisel õpilaste ja kolleegidega; oskus näha seoseid muusikaõpetuse ning teiste ainetevahel on väga keskine.

Hinde “kasin ” saab üliõpilane, kellel on tõsised puudujäägid kõikides hindamisvaldkondades; praktikatunnid on väga nõrgal tasemel läbi viidud, esineb tõsiseid lünki nii üldpedagoogilistes kui muusikaõpetuse didaktika küsimustes; dokumentatsioon täidetud lohakalt ning ebatäpselt; esineb tõsiseid raskusi suhtlemisel nii õpilaste, kolleegide kui ka juhendajatega; puudub oskus seostada muusikaõpetust teiste ainetega.

Pedagoogilise praktika juhend on kinnitatud EMTA koolimuusika instituudi nõukogu koosolekul 30.oktoobril 2009. Täiendatud ja parandatud seoses EMTA ja TÜ VKA ühisõppekava käivitumisega detsembris 2012 ning oktoobris 2013.

Pedagoogilise praktika juhendi koostamisel on lähtutud ühtluspõhimõtetest õpetaja koolituskava praktika osas Tartu ja Tallinna Ülikooli õpetajakoolituse õppekavades. Tuginetud on järgmistele allikatele:

Eisenschmidt, E., Kippak, R. 2002. Praktika õpetajakoolituses. TPÜ Kirjastus.

Krull, E. 2003. Metoodilisi abimaterjale õpetajakoolituse praktikaks. Tartu.

Solo, L. 2004. Abimaterjal pedagoogilises praktikas. Tartu Ülikooli Õpetajate Seminar

Läänemets, U. 2013 Didactica Minima. Tallinn: Kirjastus Juura.